

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

Εκθεση επί του Σχεδίου Νόμου "Προσωρινή διοίκηση των εσόδων και εξόδων του Κράτους και των Ειδικών Υπηρεσιών κατά το οικονομικό έτος 1990".

Ι. ΓΕΝΙΚΑ

Το Σύνταγμα του 1975/1986, στο άρθρο 79, παράγραφοι 4 και 5, αντιμετωπίζει για πρώτη φορά ρητά το ζήτημα της προσωρινής διοίκησης των εσόδων και εξόδων του Κράτους σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν *έχει καταστεί* δυνατή η έγκαιρη ψήφιση του προϋπολογισμού από τη Βουλή.

Οι διατάξεις του Συντάγματος αποδίδουν βεβαίως τις προϋφιστάμενες διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 2 και 3 του ν.δ. 321/69 "Περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού" με τις οποίες ρυθμιζόταν προ του 1975 το ζήτημα της προσωρινής διοίκησης των εσόδων και εξόδων του Κράτους. Η ρύθμιση όμως του ζητήματος με κοινό νόμο (προ του ν.δ. 321/1969 εφηρμόζετο ο Ν. 1555/1918) είχε επικριθεί ως αντισυνταγματική, εφ' όσον όλα τα ενάστοτε ισχύοντα Συντάγματα της Χώρας προέβλεπαν αποκλειστικά ψήφιση του Προϋπολογισμού από τη Βουλή για το επόμενο κάθε φορά

οικονομικό έτος.

II. ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

ΤΟ ζήτημα της προσωρινής διοίκησης των εσόδων και εξόδων του Κράτους αντιμετωπίζουν και άλλα ευρωπαϊκά Συντάγματα κατά διαφόρους τρόπους. Έτσι, ο θεμελιώδης Νόμος της Ο.Δ. της Γερμανίας (άρθρ. 111 παρ. 1), παρέχει ρητή εξουσιοδότηση στη Διοίκηση για τη διενέργεια ορισμένων περιοριστικά αναφερόμενων δαπανών. Το Γαλλικό Σύνταγμα του 1958 διακρίνει μεταξύ εγναίρου καταθέσεως του Προϋπολογισμού αλλά μή ψηφίσεως του από το Κοινοβούλιο και μή εγναίρου καταθέσεως (άρθρ. 47 παρ. 3 και 4). Το Ιταλικό Σύνταγμα προβλέπει παροχή εξουσιοδοτήσεως στην εκτελεστική εξουσία με ειδικό νόμο.

Από τις ευρύτερα χρησιμοποιούμενες μεθόδους στη δημοσιονομική πρακτική των κρατών, είναι η μέθοδος των προσωρινών δωδεκατημορίων (DOUZIEMES PROVISOIRES), σύμφωνα με την οποία παρέχεται προσωρινή εξουσιοδότηση προς την εκτελεστική εξουσία για έναστο μήνα μέχρι της ψηφίσεως του Προϋπολογισμού ή για ορισμένο αριθμό μηνών για τη διενέργεια δαπανών που δεν θα υπερβαίνουν όμως τόσα δωδέκατα του ύψους των παραχωρηθεισών πιστώσεων κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος, όσα οι μήνες στους οποίους αναφέρεται η εξουσιοδότηση.

III. ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΤΟ άρθρο 79 του Συντάγματος προβλέπει δύο περιπτώσεις: Η παράγραφος 4 του άρθρου 79 προβλέπει την περίπτωση κατά την οποία η Βουλή ευρίσκεται σε σύνοδο, αλλά το νομοσχέδιο του Προϋπολογισμού δεν είναι δυνατό για οποιονδήποτε λόγο να ψηφισθεί πριν από την έναρξη του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρεται. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ψήφιση ειδικού νόμου.

Η παράγραφος 5 του άρθρου 79 αναφέρεται στην περίπτωση κατά την οποία η Βουλή δεν ευρίσκεται σε σύνοδο, οπότε δεν είναι δυνατή ούτε η ψήφιση ειδικού νόμου. Στην περίπτωση αυτή, με διάταγμα το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου,

παρατείνεται επί τέσσερες μήνες η ισχύς του Προϋπολογισμού του οικονομικού έτους που έληξε.

Η υποβολή του υπό κρίση Σχ.Ν. γίνεται σε εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 79 Σ. Εν τούτοις, με το άρθρ. 2 Σχ.Ν. θεσπίζεται σύστημα προσωρινής διοίκησης των εσόδων και εξόδων του Κράτους για το οικονομικό έτος 1990 το οποίο, κατά τα ουσιώδη στοιχεία του, ομοιάζει με την παράταση της ισχύος του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους που προβλέπει η παρ. 5 του άρθρ. 79 Σ.

Πρέπει να παρατηρηθεί, ότι η υποπαράγραφος (α) του άρθρου 1 Σχ.Ν. ευρίσκεται σε δυσαρμονία με την συνταγματική αρχή της αυτονομίας της Βουλής (άρθρ. 65 Σ) καθώς και με το άρθρο 120 ΚανΒ, διότι εντάσσει στην προσωρινή διοίκηση των εξόδων και των εσόδων του Κράτους τον προϋπολογισμό της Βουλής, την οποία εξομοιώνει με τα Ειδικά Ταμεία και τις Ειδικές Υπηρεσίες του Κράτους, μολονότι, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις του Συντάγματος και του ΚανΒ, η Βουλή είναι αποκλειστικώς αρμόδια για τη σύνταξη του προϋπολογισμού της.

Εξ άλλου, οι επι μέρους διατάξεις του Σχ.Ν. διαφοροποιούν το σύστημα της παρατάσεως της ισχύος του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους κατά τρόπο που να το καθιστούν περισσότερο ευέλικτο, για την αντιμετώπιση εξαιρετικών περιπτώσεων (άρθρ. 2 παρ. 2 Σχ.Ν.) ή δαπανών που δημιουργούνται από ειδικούς νόμους

(άρθρ. 3 παρ. 2 Σχ.Ν.).

Ειδικώς ως προς το σημείο αυτό (δαπάνες που δημιουργούνται από ειδικούς νόμους), πρέπει να παρατηρηθεί ότι κατά το άρθρο 9 παρ. 4 ν.δ. 321/1969 "ουδεμία δαπάνη προερχομένη εις της συστάσεως νέας υπηρεσίας ή επεντάσεως υφισταμένης δύναται να πραγματοποιηθή κατά την περίοδον της διοικήσεως των εσόδων και εξόδων κατά τας παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου", δηλ. κατά την περίοδο της προσωρινής διοικήσεως των εσόδων και εξόδων του Κράτους με ειδικό νόμο. Βεβαίως, κατ' αυστηρή ερμηνεία, εφ' όσον το προτεινόμενο Σχ.Ν. δεν ερείδεται πλέον στις παραγρ. 2 και 3 του ν.δ. 321/1969 αλλ' απευθείας στο άρθρο 79 παρ. 4 του Σ, ο περιορισμός που εισάγει η παρ. 4 του ν.δ. 321/69 δεν δεσμεύει κατ' αρχήν τον ερμηνευτή της παρ. 2 του άρθρου 3 Σχ.Ν. Επομένως, δεν θα ήταν νομοθετικά άστοχο να διευκρινισθεί κατά πόσον οι δαπάνες "που δημιουργούνται από ειδικούς νόμους" κατ' άρθρ. 3 παρ. 2 Σχ.Ν. συμπεριλαμβάνουν ή όχι και την δι' ειδικού νόμου σύσταση νέας ή επένταση υφισταμένης υπηρεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

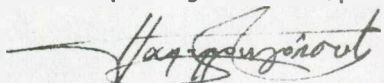
- Παν. Δερτιλής, Γενικά Αρχαία Δημοσιονομικού Δικαίου, τευχ. Α' 1962, σελ. 94 και 148 επ.
- Λ. Θεοχαρόπουλος, Δίκαιον κρατικού προϋπολογισμού, τευχ. Α', Θεσ/μη 1979, σελ. 53 επ.
- Δημ. Κόρσος, Δημοσιονομικόν δίκαιον, τευχ. Α' 1980, σελ. 64 επ.
- Γ.Α. Προβόπουλος, Δημοσιονομική θεωρία. Η θεωρία των δημοσίων δαπανών, εκδ.Α.Ν. Σάκηουλα, 1982, σελ. 315

επ., 329 επ.

- Κ.Φινοκαλιώτης, "Το Σύνταγμα του 1975 και ο κρατικός προϋπολογισμός", Σύλλογος ΕΔΠ Νομικής Σχολής Θράκης, Νομικές Μελέτες, Ι 1980, σελ. 201 επ., ιδίως σελ. 217 επ.

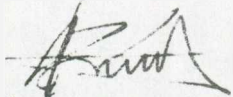
Αθήνα, 18.12.1989

Ο Εισηγητής Επιστημονικός Συνεργάτης

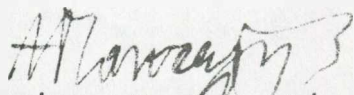
Ξενοφών Ι. Παπαρρηγόπουλος

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

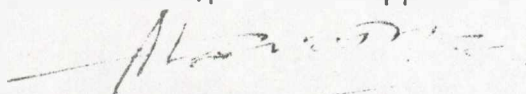
Στέλιος Ν. Κουσσούλης

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Επιστημονικών Μελετών

Αντώνης Μ. Παντελής
Αναπλ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο

Καθηγητής Αριστόβουλος Μάνεσης.